

Guía Docente

Guía Docente				
Datos Identificativos				2014/15
Asignatura (*)	Lingüística aplicada		Código	613836003
Titulación	Mestrado Universitario en Lingüística Aplicada (2013)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e LatinaGalego-Portugués, Francés e Lingüística			
Coordinación	Morales Lopez, Esperanza	Correo electrónico	e.morales.lopez@udc.es	
Profesorado	Fernández Ferreiro, Manuel	Correo electrónico	manuel.fernandez.ferreiro@udc.es	
	Morales Lopez, Esperanza		e.morales.lopez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Afianzar o coñecemento dos conceptos e metodoloxías asociados ás distintas ramas da lingüística aplicada.			

Competencias da titulación

Código	Competencias da titulación
A6	Coñecemento das principais áreas da lingüística aplicada.
A7	Capacidade para aplicar os coñecementos lingüísticos adquiridos aos problemas do mundo profesional (docencia, asesoramento e mediación lingüística, tradución, lexicografía, planificación lingüística...).
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en ámbitos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións ?e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan? a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en boa medida autodirixido ou autónomo.
C4	Desenvolvemento para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Comprensión da importancia da cultura emprendedora e coñecemento dos medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C7	Asunción, como profesional e como cidadán/a, da importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valoración da importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Afianzamento do coñecemento dos conceptos e metodoloxías asociados ás distintas ramas da lingüística aplicada.	AI6	BI1	CM4
	AI7	BI2	CM5
		BI3	CM7
		BI4	CM8
		BI5	

Contidos

Temas	Subtemas

1. Conceptos básicos e procedementos na lingüística aplicada.	1.1. A definición de Lingüística aplicada. 1.2. O binomio investigación básica - investigación aplicada. A superación desta dicotomía. 1.3. Evolución da Lingüística aplicada no contexto das diferentes teorías lingüísticas. 1.4. A lingüística aplicada e a investigación-acción.
2. Lingüística aplicada. Principais ramas.	2.1. Lingüística aplicada a la enseñanza de linguas: L-1, L-2 y plurilingüismo. 2.2. Política y planificación lingüísticas. 2.3. Patoloxías del lenguaje y Lingüística clínica. 2.4. Análisis del discurso y mediación comunicativa.
3. Didáctica e aprendizaxe de linguas nun contexto multicultural e multilingüe.	3.1. Un novo paradigma no ensino de linguas. Os enfoques plurais. 3.1.1. O enfoque intercultural. 3.1.2. A intercomprensión entre linguas da mesma familia. 3.1.3. A didáctica integrada das linguas. 3.1.4. A concienciación lingüística ("l'éveil aux langues" ou "language awareness"). 3.2. A competencia plurilingüe e a competencia pluricultural. 3.2.1. O contexto europeo. 3.2.2. Definición e características. 3.2.3. A competencia plurilingüe. 3.2.4. A competencia pluricultural. 3.3. Propostas didácticas.
4. Aplicacións sociolingüísticas: política e planificación lingüísticas.	4.1. Definición de política e planificación lingüísticas. 4.2. Planificación do corpus: codificación (escrita, gramática e léxico) e elaboración funcional. 4.3. Planificación do estatus: selección da variedade estándar e a súa implementación. 4.4. Perspectiva crítica da planificación lingüística. 4.4.1. As ideoloxías lingüísticas. Definición. 4.4.2. As ideoloxías lingüísticas en comunidades monolingües e plurilingües. 4.4.2. Diferentes teorías no campo das ideoloxías lingüísticas: lingua e conflito, ecoloxía lingüística, a perspectiva socio-ecolóxica e comunicativa. 4.4.3. A planificación lingüística no contexto hispanofalante: o español e as linguas indíxenas amerindias, o castelán e as outras linguas españolas peninsulares: galego, catalán e euskera. O español en contacto co portugués e o inglés.
5. Aplicacións psicolingüísticas: patoloxías da linguaxe e adquisición da linguaxe.	5.1. Desterrando prexuízos desde a lingüística da fala. 5.2. Prisma pragmático e linguaxe disfuncional. Comunicación e efectividade. 5.3. Enfoque lingüístico: descrición e estimación de déficit verbais. 5.4. Perfil histórico da súa vinculación e estado actual do tema. Logopedia e Lingüística clínica. 5.5. As patoloxías da linguaxe. 5.5.1. Concepción das deficiencias comunicativas e modelos para afrontar o seu estudo. 5.5.2. Clasificación das patoloxías da linguaxe. Déficits lingüísticos en idade infantil. 5.6. Papel da Lingüística no enfoque e nos modos de abordar os trastornos de comunicación e o déficit lingüístico. 5.7. Os tests lingüísticos de avaliación. A avaliación da fala infantil. 5.8. O ámbito da Lingüística clínica.

6. Metodoloxía para a xestión de situacións comunicativas específicas.	6.1. O método etnográfico e a observación participante. A investigación-acción. 6.2. Teorías discursivas relevantes para a análise das situacións comunicativas: Análise da conversa, Antropoloxía lingüística, Microsocioloxía, Sociolingüística interaccional. 6.3. Análise do discurso desde unha perspectiva crítica. 6.4. As relacións da análise discursiva coa retórica e a tradición argumentativa. Un exercicio de interdisciplinariedade.
7. Interacción comunicativa: auditorías comunicativas e mediación intercultural.	7.1. Auditoría aplicada ao desenvolvemento da competencia comunicativa do representante institucional na comunicación interna e externa. 7.2. O estudo do conflito comunicativo na relación profesional. 7.3. Conflito comunicativo e desigualdade social. 7.4. Os discursos corporativos. 7.5. Mediación comunicativa nas relacións interculturais. O malentendido comunicativo. 7.6. Auditoría comunicativa na gobernanza política: o ámbito institucional (saúde, educación e atención cidadá). 7.7. Auditoría comunicativa, e dereitos humanos e sociais. Lingüística forense.

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	10	20	30
Traballos tutelados	0	50	50
Lecturas	0	15	15
Estudo de casos	20	30	50
Atención personalizada	5	0	5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado			

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Debates sobre as lecturas obrigatorias.
Traballos tutelados	Traballo académico sobre algún caso concreto relacionado coas disciplinas da materia.
Lecturas	Bibliografía básica sobre os distintos temas da materia, que servirán de base para as discusións dirixidas.
Estudo de casos	Análise na aula de casos empíricos de cada unha das subdisciplinas da Lingüística aplicada.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos Traballos tutelados	O estudo de casos será unha compoñente fundamental na materia. O traballo tutelado requirirá necesariamente a análise de datos empíricos de calquera dos ámbitos da disciplina.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Estudo de casos	Análise de casos diversos de cada un dos ámbitos da disciplina. Realización de exercicios breves.	30
Discusión dirixida	Lectura da bibliografía obrigatoria e participación activa no debate na aula.	10
Traballos tutelados	Realización dun traballo a partir da análise dun caso empírico.	60

Observacións avaliación

Na segunda oportunidade, o/a estudante pode optar pola realización dun exame escrito como modo de avaliación.

Valoraranse tanto o contido teórico-metodolóxico como o estilo, a capacidade argumentativa e a corrección idiomática.

Fontes de información

Bibliografía básica

- Calvet, Louis-Jean (2007). As políticas lingüísticas. São Paulo: Parábola.
- Diéguez Vide, Faustino & Peña Casanova, Jordi (2012). Cerebro y Lenguaje. Sintomatología neurolingüística. Buenos Aires/Madrid, Médica Panamericana.
- Smith, Benita R. & Leinonen, Eeva (1992). Clinical Pragmatics. Unravelling the complexities of communicative failure. London/N. York, Chapman & Hall,
- Council of Europe (2001). Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. [Hay trad. en español del Inst. Cervantes]. Cambridge: Cambridge University Press.
- Larsen-Freeman, Diane y Cameron, Lynne (2008). Complex Systems and applied linguistics. Oxford: Oxford U P.
- Tomasello, M. (2003). Constructing a language. A usage-based theory of language acquisition. Boston: Harvard U. P.
- Byram, M. et al. (2002). Developing the intercultural dimension in language teaching. A practical introduction for teachers. Estrasburgo: Council of Europe (<http://goo.gl/i8XKp>)
- Morales López, Esperanza (2013). Discursos desde la empresa y desde la política. Saarbrücken: Editorial Académica Española.
- Morales López, Esperanza, Prego Vázquez, Gabriela y Domínguez Seco, Luzia (2006). El conflicto en las empresas desde el Análisis del Discurso. Universidad de A Coruña, A Coruña.
- Fernández Pérez, M. (1999). El enfoque pragmático en el diseño y proyección de pruebas de evaluación lingüística en edad infantil. Pragmalingüística, 8/9: 113-122
- Stemmer, Brigitte & Whitaker, Harry A. (eds.) (1998). Handbook of Neurolinguistics. London/New York, Academic Press
- Del Valle, José y Narvaja de Arnoux, Elvira (eds.) (2010). Ideologías lingüísticas y el español en contexto histórico. Monográfico en Spanish in Context, 7/1.
- Cooper, Robert L. (1997). La planificación lingüística y el cambio social. Madrid: Cambridge U. P.
- Rhea, Paul (2007). Language Disorders from Infancy through Adolescence.. St. Louis, Missouri: Elsevier
- Galdia, Marcus (2009). Legal linguistics. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Lechevrel, Nadège (2010). Les approches écologiques en linguistique. Enquête critique. Lovain-La-Neuve : Bruylant-Academia, S. A.
- Blanken, G. et al. (eds.) (1993). Linguistic disorders and pathologies. An international handbook. Berlín: Gruyter
- Marcos Marín, Francisco y Sánchez Lobato, Jesús (1991). Lingüística Aplicada. Madrid: Síntesis
- Lacorte, Manel (coord.) (2007). Lingüística aplicada del español. Madrid, Arco Libros.
- Candelier, Michelier et al. (2008). MAREP (Marco de Referencia para los Enfoques Plurales de las Lenguas y de las Culturas), European Center for Modern Languages.. European Center for Modern Languages.
- Cueto, F. (ed.) (2012). Neurociencia del lenguaje. Bases neurológicas e implicaciones clínicas. Buenos Aires / Madrid: Médica Panamericana
- Crystal, David (1980). Patologías del lenguaje. Madrid, Cátedra, 1983.
- Appel, R. y Muysken, P. (1996). Planificación lingüística. En Bilingüismo y contacto de lenguas.. Barcelona: Ariel
- Calvet, Louis-Jean (2004). Por unha ecología das linguas no mundo. Santiago de Compostela: Laiovento.
- Plaza Pust, Carolina y Morales López, Esperanza (eds.) (2008). Sign Bilingualism: Language Development, Interaction, and Maintenance in Sign Language Contact Situations.. Ámsterdam: John Benjamins
- Bastardas Boada, A. (2013). Sociolinguistics: towards a complex, ecological view, en Massip-Bonet, À. y Bastardas-Boada, A. (eds.) Complexity perspectives on language, communication and society. Berlin & Heidelberg: Springer-Verlag
- Chapelle, Carol (ed.) (2012). The Encyclopedia of Applied Linguistics. London: Wiley & Sons, 10 vols.
- Bargiela-Chiappini, Francesca (eds.) (2010). The handbook of business discourse. Edinburg: Edinburg U. P.
- D'Amico, Jack; Müller, Nicole & Ball, Martin (eds.) (2012). The Handbook of Language and Speech Disorders. London: Wiley & Blackwell.
- Kaplan, Robert (2010). The Oxford Handbook of Applied Linguistics. Oxford: Oxford University Press.
- Simpson, James (ed.) (2011). The Routledge Handbook of Applied Linguistics. London: Routledge.
- Sánchez Lobato, Jesús y Santos Gargallo, Isabel (2005). Vademécum para la formación de profesores. Enseñar español como segunda lengua (L2)/lengua extranjera (LE). Madrid, SGEL.

- Payrató, Luis (1998). ¿La dimensión aplicada?, ¿Lingüística y lingüísticas?, ¿El supermercado lingüístico? y ¿¡Peligro!: lingüistas trabajando?. En De profesión lingüista. Panorama de la lingüística aplicada.. Barcelona: Ariel.
- Del Valle, José (2005). ¿La lengua, patria común: Política lingüística, política exterior y el post-nacionalismo hispánico?.. <http://miradassobrelalengua.blogia.com/2007/061102-jose-del-valle-la-lengua-patria-comun-politica-li>
- Fernández Pérez, Milagros (2004). ¿Lingüística aplicada?.. http://www.liceus.com/cgi-bin/aco/ling_geral/index.asp.
- Calvet, Jean Louis y Varela, L. (2000). ¿XXIe siècle: le crépuscule des langues? Critique du discours Politique-Linguistiquement Correct?. . Estudios de Sociolingüística (Universidad de Vigo), (2)
- Fernández Pérez, M. (2005). ¿Cómo evaluar el lenguaje infantil?, en Serra, E. y Veyrat, M. (eds.) Estudios de lingüística clínica. 4. Problemas de eficacia comunicativa. Descripción, detección, rehabilitación.. Valencia: Univ. València

Bibliografía complementaria	
-----------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías